

DECIZIA 2013/730/PESC A CONSILIULUI

din 9 decembrie 2013

de sprijinire a activităților SEESAC de dezarmare și control al armelor în Europa de Sud-Est în cadrul Strategiei UE de combatere a acumulării ilicite și a traficului ilicit de SALW, precum și de muniție aferentă

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 26 alineatul (2) și articolul 31 alineatul (1),

având în vedere propunerea Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

- (1) La 13 decembrie 2003, Consiliul European a adoptat o strategie europeană de securitate care identifică cinci provocări majore cu care se confruntă Uniunea: terorismul, proliferarea armelor de distrugere în masă, conflictele regionale, eșecul statal și criminalitatea organizată. Consecințele fabricării, transferului și circulației ilicite de arme convenționale, inclusiv arme de calibru mic și armament ușor (denumite în continuare „SALW”), precum și acumularea excesivă și proliferarea necontrolată a acestora sunt esențiale pentru patru dintre aceste cinci provocări. Acestea alimentează insecuritatea în Europa de Sud-Est, regiunile sale învecinate și multe alte părți ale lumii, exacerbând conflictele și subminând consolidarea păcii în urma conflictului, reprezentând astfel o amenințare gravă la adresa păcii și securității.
- (2) La 15 și 16 decembrie 2005, Consiliul European a adoptat Strategia UE de combatere a acumulării ilicite și a traficului ilicit de SALW și de muniție aferentă (denumită în continuare „strategia”), care stabilește liniile directoare pentru acțiunea Uniunii în domeniul SALW. Strategia identifică Balcanii și Europa de Sud-Est drept una dintre regiunile afectate în mod special de acumularea excesivă și de proliferarea SALW. Aceasta afirmă că Uniunea va acorda atenție cu prioritate Europei Centrale și de Est și subliniază, făcând trimitere în special la Balcani, că sprijinul în vederea unui multilateralism eficient, precum și a unor inițiative regionale relevante constituie un instrument eficient pentru punerea sa în aplicare. De asemenea, strategia promovează în special nevoia de a participa la eforturile de reducere a stocurilor excedentare de SALW rămase în Europa de Est din perioada Războiului Rece.

- (3) Cu ocazia celei de a doua Conferințe de revizuire în 2012 a Programului de acțiune al ONU pentru prevenirea, combaterea și eradicarea comerțului ilicit cu SALW sub toate aspectele sale (denumit în continuare „Programul de acțiune al ONU”), care a fost adoptat la 20 iulie 2001, toate statele membre ale ONU și-au reafirmat angajamentul de a preveni traficul ilicit de SALW și au încurajat luarea de măsuri pentru a consolida în continuare rolul eficient pe care organizațiile regionale și subregionale îl pot juca în punerea în aplicare a Programului de acțiune al ONU și a Instrumentului internațional care permite statelor să identifice și să urmărească, în mod rapid și fiabil, armele de calibru mic ilicite și armamentul ușor ilicit (denumit în continuare „Instrumentul internațional de urmărire”).

- (4) Biroul de control pentru Europa de Sud-Est și de Est asupra armelor de calibru mic și a armamentului ușor (SEESAC), înființat în 2002 la Belgrad, care funcționează în temeiul mandatului comun al Programului Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și al Consiliului de Cooperare Regională (succesorul Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est), acordă asistență părților interesate la nivel național și regional în vederea controlului și a reducerii proliferării și folosirii abuzive a SALW, precum și a muniției aferente și astfel contribuie la consolidarea stabilității, securității și dezvoltării în Europa de Sud-Est și de Est. SEESAC pune un accent deosebit pe dezvoltarea de proiecte regionale care să abordeze situația reală a fluxurilor transfrontaliere de arme.

- (5) Uniunea a sprijinit anterior SEESAC prin Decizia 2002/842/PESC a Consiliului, care a fost prelungită și modificată prin Decizia 2003/807/PESC a Consiliului ⁽¹⁾ și prin Decizia 2004/791/PESC a Consiliului ⁽²⁾. Cel mai recent, Uniunea a sprijinit activitățile SEESAC de control al armelor prin Decizia 2010/179/PESC a Consiliului ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Decizia 2003/807/PESC a Consiliului din 17 noiembrie 2003 de prelungire și modificare a Deciziei 2002/842/PESC de punere în aplicare a Acțiunii comune 2002/589/PESC în vederea unei contribuții a Uniunii Europene la combaterea acumulării și proliferării cu caracter destabilizator de arme de calibru mic și armament ușor în Europa de Sud-Est (JO L 302, 20.11.2003, p. 39).

⁽²⁾ Decizia 2004/791/PESC a Consiliului din 22 noiembrie 2004 de prelungire și modificare a Deciziei 2002/842/PESC de punere în aplicare a Acțiunii comune 2002/589/PESC în vederea unei contribuții a Uniunii Europene la combaterea acumulării și proliferării cu caracter destabilizator de arme de calibru mic și armament ușor în Europa de Sud-Est (JO L 348, 24.11.2004, p. 46).

⁽³⁾ Decizia 2010/179/PESC a Consiliului din 11 martie 2010 de sprijinire a activităților SEESAC de control al armelor în Balcanii de Vest, în cadrul Strategiei UE de combatere a acumulării ilicite și a traficului ilicit de SALW și muniție aferentă (JO L 80, 26.3.2010, p. 48).

- (6) Uniunea dorește să finanțeze de asemenea un proiect SEESAC privind reducerea amenințării proliferării ilicite și a traficului ilicit de arme de calibru mic și armament ușor (SALW) și de muniție aferentă în Europa de Sud-Est, pentru a-și continua contribuția la reducerea riscului comerțului ilicit al acestora, în vederea îndeplinirii obiectivelor menționate,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

(1) În vederea punerii în aplicare a Strategiei UE de combatere a acumulării ilicite și a traficului ilicit de arme de calibru mic și armament ușor (SALW) și de muniție aferentă și a promovării păcii și securității, activitățile din cadrul proiectului privind reducerea amenințării proliferării ilicite și a traficului ilicit de SALW și de muniție aferentă în Europa de Sud-Est care urmează a fi sprijinite de Uniune urmăresc următoarele obiective specifice:

- sporirea securității depozitelor de SALW și de muniție aferentă din Europa de Sud-Est;
- reducerea depozitelor disponibile de SALW și de muniție aferentă prin activități de distrugere în Europa de Sud-Est;
- îmbunătățirea marcării și urmăririi prin furnizarea de sprijin pentru crearea sau consolidarea sistemelor electronice existente de înregistrare și evidență a armelor din Europa de Sud-Est;
- sporirea controalelor asupra SALW și muniției aferente prin promovarea și facilitarea schimbului de cunoștințe, schimbului de informații și sensibilizării printr-o cooperare regională mai strânsă în Europa de Sud-Est;
- sprijinirea colectării de SALW ilegale, dispozitive explozive, materiale de artilerie și muniții aferente deținute de populația din țările din Europa de Sud-Est.

Uniunea finanțează acest proiect, a cărui descriere detaliată se regăsește în anexă.

Articolul 2

(1) Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate („ÎR”) este responsabil de punerea în aplicare a prezentei decizii.

(2) Punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a proiectului menționat la articolul 1 este asigurată de SEESAC.

(3) SEESAC își îndeplinește atribuțiile sub responsabilitatea ÎR. În acest scop, ÎR încheie acordurile necesare cu PNUD care acționează în numele SEESAC.

Articolul 3

(1) Valoarea de referință financiară pentru punerea în aplicare a proiectului finanțat de către Uniune și menționat la articolul 1 este de 5 127 650 EUR. Bugetul total estimat al întregului program este de 14 335 403 EUR. Programul este cofinanțat de Uniune, de Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Norvegiei și de beneficiar.

(2) Cheltuielile finanțate din valoarea de referință prevăzută la alineatul (1) sunt gestionate în conformitate cu procedurile și normele aplicabile bugetului Uniunii.

(3) Comisia supraveghează gestionarea corectă a cheltuielilor menționate la alineatul (1). În acest scop, Comisia încheie acordul necesar cu PNUD, care acționează în numele SEESAC. Acordul prevede obligația SEESAC de a asigura o vizibilitate adecvată a contribuției Uniunii în raport cu mărirea acestei contribuții.

(4) Comisia depune eforturi în vederea încheierii acordului menționat la alineatul (3) în cel mai scurt timp posibil după intrarea în vigoare a prezentei decizii. Comisia informează Consiliul cu privire la orice dificultăți în cadrul respectivului proces și cu privire la data încheierii acordului.

Articolul 4

(1) ÎR raportează Consiliului cu privire la punerea în aplicare a prezentei decizii pe baza unor rapoarte periodice trimestriale întocmite de SEESAC. Rapoartele respective stau la baza evaluării efectuate de Consiliu.

(2) Comisia raportează cu privire la aspectele financiare ale proiectului menționat la articolul 1.

Articolul 5

- (1) Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.
- (2) Prezenta decizie expiră după 36 de luni de la data încheierii acordului menționat la articolul 3 alineatul (3). Cu toate acestea, decizia expiră după șase luni de la data intrării sale în vigoare în cazul în care niciun acord nu a fost încheiat în acest termen.

Adoptată la Bruxelles, 9 decembrie 2013.

Pentru Consiliu
Președintele

A. PABEDINSKIENĖ

ANEXĂ

Contribuția Uniunii Europene la Proiectul SEESAC privind reducerea amenințării proliferării ilicite și a traficului ilicit de arme de calibru mic și armament ușor (SALW) și de muniție aferentă în Europa de Sud-Est**1. Introducere și obiective**

Istoricul acumulării pe scară largă a depozitelor de arme de calibru mic și armament ușor și de muniție aferentă din Europa de Sud-Est (ESE), un număr insuficient de locuri de depozitare securizate și lipsa în continuare a unor capacități suficiente de securizare integrală a acestor locuri de depozitare au transformat țările din regiune într-o preocupare deosebită, precum și o provocare importantă în cadrul Strategiei Uniunii Europene de combatere a acumulării ilicite și a traficului ilicit de arme de calibru mic și armament ușor (SALW) și de muniție aferentă. Din acest motiv, continuarea sprijinului anterior din partea Uniunii pentru combaterea amenințării reprezentate de proliferarea și traficul ilicit de SALW în și din Europa de Sud-Est formează o parte esențială a eforturilor sale de îndeplinire a obiectivelor Strategiei UE privind SALW.

Obiectivul general al proiectului îl constituie promovarea păcii și securității la nivel internațional prin sprijinul continuu al eforturilor de reducere a amenințării reprezentate de acumularea excesivă și comerțul ilicit de SALW și de muniție aferentă în Europa de Sud-Est. În special, proiectul va reduce disponibilitatea de SALW excedentare și de muniție aferentă, va îmbunătăți securitatea instalațiilor de depozitare, va îmbunătăți urmărirea armelor prin înregistrarea și marcarea consolidate și va spori transferurile de informații și cunoștințe, precum și sensibilizarea privind amenințarea reprezentată de SALW. De asemenea, programul va contribui la stabilitatea în Europa de Sud-Est prin activitatea din cadrul Consiliului de Cooperare Regională (CCR).

Pe baza punerii în aplicare cu succes a Deciziei 2010/179/PESC a Consiliului, în special, și în conformitate cu Strategia UE privind SALW, prezentul proiect de urmărire vizează să consolideze în continuare sistemele naționale de control și să continue promovarea multilateralismului, creând mecanisme regionale pentru combaterea furnizării și a proliferării cu caracter destabilizator de SALW și de muniție aferentă. De asemenea, pentru a asigura o dimensiune regională mai cuprinzătoare, prezentul proiect de urmărire va include totodată Republica Moldova și Kosovo (*) în procesele regionale de control al SALW, în vederea asigurării unei abordări regionale cu adevărat holistice, cu impact și sustenabilitate pe termen lung.

2. Selectarea agenției de punere în aplicare și coordonarea cu alte inițiative de finanțare relevante

SEESAC este o inițiativă comună a Programului Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și a Consiliului de Cooperare Regională (CCR; succesorul Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est) și ca atare reprezintă punctul focal al activităților legate de SALW în Europa de Sud-Est. În calitate de braț executiv al Planului regional de punere în aplicare pentru Europa de Sud-Est privind combaterea proliferării armelor de calibru mic și a armamentului ușor (SALW), SEESAC colaborează de peste 11 ani cu părți interesate la nivel național din Europa de Sud-Est în ceea ce privește punerea în aplicare a unei abordări holistice pentru controlul SALW prin executarea unei game largi de activități, incluzând campanii de sensibilizare și colectare a SALW, gestionarea depozitelor, reducerea excedentelor, îmbunătățirea capacităților de marcă și urmărire, precum și îmbunătățirea controlului exporturilor de arme. Astfel, SEESAC a dobândit o capacitate unică și a acumulat experiență punând în aplicare intervenții regionale multilaterale în contextul politic și economic comun al țărilor din regiune, asigurând responsabilitate națională și regională și sustenabilitate pe termen lung a acțiunilor sale și constituindu-se ca autoritatea regională principală în domeniul controlului SALW.

SEESAC a deschis canale de comunicare bilaterale și multilaterale deschise cu toți actorii relevanți și organizațiile relevante. De asemenea, SEESAC reprezintă secretariatul Grupului regional de coordonare pentru arme de calibru mic și armament ușor din Europa de Sud-Est (RSG). De asemenea, SEESAC este membru și fost președinte al Grupului de coordonare pentru Inițiativa privind abordarea regională de reducere a depozitelor (RASR). SEESAC este invitat cu regularitate să participe în toate forurile regionale relevante, cum ar fi reuniunile anuale UE-Balkanii de Vest ale miniștrilor justiției și afacerilor interne; Procesul NATO de schimb de informații structurale privind SALW; Procesul la nivel ministerial privind apărarea în Europa de Sud-Est (SEDM). SEESAC dispune de o amplă rețea de parteneriate formale și informale cu organizații cum ar fi RACVIAC (Centrul regional de asistență pentru verificarea și punerea în aplicare a controlului armelor) – Centrul pentru cooperare în domeniul securității, Forumul OSCE pentru cooperare în domeniul securității (FSC). Cu regularitate, au loc reuniuni de coordonare cu alte agenții ale ONU, cum ar fi UNODC și UNODA, prin intermediul Acțiunii de coordonare a ONU privind armele de calibru mic (CASA), precum și al altor mecanisme. Astfel, SEESAC a devenit un nod regional pentru o gamă largă de chestiuni legate de reforma sectorului de securitate, cu o atenție deosebită asupra controlului SALW și a gestionării depozitelor. Cu sediul la Belgrad, SEESAC funcționează în prezent în întreaga Europă de Sud-Est, având activități în Albania, Bosnia și Herțegovina, Croația, Republica Moldova, Muntenegru, Serbia și fosta Republică iugoslavă a Macedoniei (FYROM).

(*) Această desemnare nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă RCONU 1244 (1999) și Avizului CIJ privind declarația de independență a Kosovo.

Responsabilitatea regională este asigurată prin intermediul CCR, precum și al Grupului regional de coordonare privind SALW în cadrul căruia reprezentanți ai tuturor statelor din ESE asigură orientare strategică, inițiative și cereri pentru activități SEESAC.

Rezolvarea problemelor comune prin inițiative regionale s-a dovedit a fi benefică pentru Europa de Sud-Est nu doar datorită schimbului de informații cruciale și promovării unei concurențe regionale sănătoase pe care o generează, ci mai degrabă întrucât contribuie la obținerea unor rezultate coerente și ușor măsurabile printr-o punere în aplicare holistică. Participarea SEESAC la toate procesele și inițiativele regionale relevante (cum ar fi SEDM, RASR și RACVIAC) asigură un schimb de informații rapid și imparțial, o cunoaștere solidă a situației și imaginea prospectivă necesară pentru a asigura o punere în aplicare fără risc de suprapunere și în conformitate cu nevoile actuale ale guvernelor și regiunilor, precum și cu tendințele de evoluție.

SEESAC își bazează toate activitățile pe datele de bază colectate, asigură aprobarea și sprijinul politic al părților interesate la nivel național ca o condiție preliminară pentru acțiune. SEESAC a pus în aplicare proiectele sale anterioare cu finanțare din partea UE cu o rată de realizare foarte ridicată, asigurând rezultate de proiect sustenabile prin dezvoltarea și promovarea responsabilității naționale a proiectelor și a activităților sale, promovând coordonarea regională, schimbul de experiență și cele mai bune practici, precum și cercetarea regională. Expertiza privind SALW și cunoștințele sale aprofundate referitoare la afacerile regionale și părțile interesate relevante îi asigură rolul celui mai potrivit partener pentru punerea în aplicare în cadrul acestei acțiuni.

De asemenea, proiectul completează o inițiativă paralelă a SEESAC privind controlul transferurilor de arme, care urmărește creșterea capacității de a controla comerțul cu arme prin sporirea transparenței și a cooperării regionale ⁽¹⁾. În plus, în ceea ce privește în special Bosnia și Herțegovina, proiectul completează alte două proiecte, și anume:

— proiectul EXPLODE, finanțat de componenta pe termen scurt a Instrumentului de stabilitate al UE și pus în aplicare de Biroul PNUD din Sarajevo în parteneriat cu Misiunea OSCE în Bosnia și Herțegovina, pentru a spori siguranța populației Bosniei și Herțegovinei prin reducerea depozitelor instabile de muniții și sporirea siguranței depozitării;

— proiectul SECUP Bosnia și Herțegovina pentru actualizări de securitate ale depozitelor de muniții și arme, care este pus în aplicare în comun de Misiunea OSCE în Bosnia și Herțegovina și de Ministerul Apărării din Bosnia și Herțegovina și pentru care EUFOR asigură expertiză tehnică și monitorizează aspectele de siguranță și securitate ale punerii în aplicare a proiectului. SEESAC va asigura cu regularitate legătura cu EUFOR Althea, Misiunea OSCE în Bosnia și Herțegovina și Biroul PNUD din Sarajevo, pentru a asigura coordonarea continuă și complementaritatea cu proiectele respective, precum și cu eforturile în curs ale comunității internaționale de abordare a chestiunii stocurilor excedentare de muniții convenționale deținute de Ministerul Apărării din Bosnia și Herțegovina și în vederea unor posibile planuri de viitor pentru o campanie de colectare a armelor convenționale ilegale în Bosnia și Herțegovina.

În ceea ce privește alte țări cuprinse în proiect, SEESAC va lucra în coordonare cu următoarele eforturi internaționale de asistență:

— În Muntenegru, proiectul MONDEM, gestionat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în parteneriat cu OSCE, este conceput pentru a acționa cu privire la reducerea riscurilor de proliferare prin dezvoltarea unor sisteme sigure și securizate de gestionare și infrastructură de depozitare a munițiilor convenționale, reducerea riscurilor de explozie pentru comunități printr-o demilitarizare inofensivă pentru mediu, distrugerea deșeurilor toxice periculoase (combustibil lichid pentru rachete) și sprijinirea reformei în domeniul apărării prin distrugerea unei cantități limitate de sisteme de armament greu desemnate de Ministerul Apărării din Muntenegru;

— În Kosovo (*), proiectul KOSSAC, conceput inițial pentru a reduce violența armată în Kosovo (*) și a spori siguranța comunităților, a devenit, de-a lungul anilor, un proiect cuprinzător de prevenire a violenței armate, cu un accent ferm asupra reformei sectorului de securitate și asupra dezvoltării capacităților;

⁽¹⁾ Componenta de control al transferurilor de arme este finanțată de Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Norvegiei și este pusă în aplicare de SEESAC.

- În Serbia, proiectul CASM, finanțat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, este conceput pentru a spori securitatea și siguranța depozitelor predefinite de muniții convenționale și eliminarea munițiilor excedentare raportate.

Totodată, SEESAC asigură legătura cu OSCE, NATO și Norwegian Peoples Aid, precum și cu alți actori relevanți, în vederea asigurării unor complementarități de acțiune, a unor termene de intervenție și a eficienței costurilor în privința utilizării resurselor.

3. Descrierea proiectului

Punerea în aplicare a proiectului va avea drept rezultat creșterea securității și stabilității în Europa de Sud-Est și dincolo de aceasta prin combaterea proliferării și traficului ilicit de SALW și muniție aferentă. Proiectul va avea o contribuție directă la punerea în aplicare a Strategiei europene de securitate, a Strategiei UE privind SALW, a Programului de acțiune al ONU, a Instrumentului internațional de urmărire și a Protocolului ONU privind armele de foc și va spori în mod special cooperarea regională privind combaterea amenințării reprezentate de proliferarea SALW și a muniției aferente. În special, proiectul va avea drept rezultate:

- ameliorarea securității și gestionării depozitelor de SALW prin consolidarea locurilor de depozitare;
- reducerea stocurilor excedentare și confiscate de SALW și muniție aferentă prin distrugere;
- îmbunătățirea capacităților de marcare, urmărire și evidență a SALW;
- consolidarea cooperării regionale și a schimbului de informații;
- reducerea numărului de arme ilicite deținute de populație prin punerea în aplicare a unor campanii de sensibilizare și colectare a armelor.

Aria geografică de aplicare a proiectului este Europa de Sud-Est, beneficiari direcți ai proiectului fiind Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo (*), Republica Moldova, Muntenegru, Serbia și FYROM.

3.1. Sporirea securității depozitelor prin îmbunătățirea infrastructurii și dezvoltarea capacităților

Obiectiv

Această activitate va reduce amenințarea proliferării și traficului ilicit de SALW și muniție aferentă prin îmbunătățirea dispozițiilor în materie de securitate și a gestionării depozitelor de arme și muniții convenționale în Bosnia și Herțegovina, Kosovo (*), Republica Moldova, Muntenegru, Serbia și FYROM.

Descriere

Punerea în aplicare cu succes a Deciziei 2010/179/PESC a Consiliului cu o dublă abordare privind (1) îmbunătățirea securității locurilor de depozitare în trei țări ⁽¹⁾ și (2) consolidarea capacității personalului responsabil de gestionarea depozitelor ⁽²⁾, a sporit în mod semnificativ dispozițiile privind securitatea și a redus riscul proliferării nedorite a depozitelor de SALW și muniție aferentă. Pornind de la aceste realizări, a doua etapă a proiectului va continua să îmbunătățească securitatea depozitelor de arme și muniții în Europa de Sud-Est, asigurând în continuare asistență specifică de natură tehnică și în materie de infrastructură, în conformitate cu standardele internaționale și cu cele mai bune practici internaționale. Activitățile proiectului vor asigura sprijin ministerelor apărării din Bosnia și Herțegovina, Republica Moldova, Muntenegru și FYROM, precum și ministerelor de interne din Republica Serbia, FYROM și Kosovo (*), prin achiziționarea și instalarea echipamentului necesar pentru securizarea depozitelor de arme și muniții. În plus, dacă este cazul, se va asigura formarea personalului responsabil de gestionarea depozitelor. Depozitele în care se va îmbunătăți securitatea vor fi selectate pe baza unei evaluări a priorităților, precum și a riscurilor de securitate pe care le presupun.

⁽¹⁾ În Croația, a fost îmbunătățită securitatea Depozitului Central de Arme „MURAT” al Ministerului de Interne prin instalarea supravegherii video; în Bosnia și Herțegovina, au fost instalate 41 de uși de securitate și a fost întărită securitatea la patru depozite de SALW și muniții ale Ministerului Apărării; a fost actualizată securitatea la depozitul de muniții TARAS al Ministerului Apărării din Muntenegru, în conformitate cu standardele internaționale de securitate.

⁽²⁾ S-a elaborat un curs de gestionare a depozitelor și, în total, au fost instruiți în gestionarea depozitelor 58 de funcționari la nivel operațional din cadrul ministerelor apărării, al forțelor armate și al ministerelor de interne din Bosnia și Herțegovina, Croația, FYROM, Muntenegru și Serbia.

În special, proiectul are în vedere următoarele activități:

- Bosnia și Herțegovina: actualizări de securitate ale depozitelor de muniții și arme convenționale ale Ministerului Apărării, inclusiv prin instalarea și/sau refacerea împrejurimii și a iluminatului perimetrului, a sistemelor de alarmă împotriva intrușilor, a sistemului de televiziune în circuit închis (CCTV) și a echipamentelor de telecomunicații, completând activitatea privind siguranța depozitelor desfășurată de PNUD și OSCE;
- Kosovo (*): îmbunătățirea capacităților Departamentului de Poliție de gestionare a depozitelor prin formare și evaluarea situației actuale. Renovarea unui mic depozit local de SALW și muniții;
- FYROM: actualizare de securitate a depozitului central (Orman) al Ministerului de Interne prin achiziționarea de echipamente de securitate și punerea în aplicare a actualizărilor infrastructurii, inclusiv refacerea împrejurimii; echipamentul CCTV și iluminatul, precum și uși noi de securitate pentru clădiri de depozitare. Actualizarea de securitate a depozitului central al forțelor armate din FYROM prin achiziționarea și instalarea supravegherii video și îmbunătățirea securității împrejurimii și a clădirilor prin repararea gardurilor, instalarea unor porți noi de intrare și refacerea ușilor de securitate ale magaziiilor de muniții;
- Republica Moldova: actualizări de securitate la Depozitul Central de Arme și Muniții (DCAM) al Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv instalarea unor garduri de securitate, sisteme de control la intrare și achiziționarea unui registru electronic al armelor;
- Muntenegru: îmbunătățiri fizice ale depozitului de muniție Brezovik, inclusiv îmbunătățiri generale ale infrastructurii de securitate a depozitării. Dezvoltarea unui registru central al armelor și munițiilor depozitate;
- Serbia: actualizare de securitate la principalul depozit de SALW al Ministerului de Interne, inclusiv supraveghere video și controlul accesului;
- Formare regională privind gestionarea depozitelor: de pus în aplicare atât la nivel regional (anual), cât și la nivel național (atunci când este necesar).

Rezultatele proiectului și indicatori de punere în aplicare:

Proiectul va avea drept rezultat îmbunătățirea securității în Europa de Sud-Est prin reducerea riscului de comerț ilicit prin:

- Sporirea securității depozitelor SALW din Bosnia și Herțegovina (4), Kosovo (*) (1), Republica Moldova (2), Muntenegru (1), Serbia (1) și FYROM (2) prin actualizări ale infrastructurii, măsurabile și orientate spre securitate.
- Sporirea capacității de personal pentru asigurarea securității depozitelor prin formare pentru cel puțin 60 de membri ai personalului din țările beneficiare în cadrul a trei ateliere și prin furnizarea de formare specifică la nivel național.

3.2. Reducerea depozitelor prin distrugerea de SALW și muniții

Obiectiv

Sporirea securității și diminuarea riscului de proliferare prin reducerea semnificativă a numărului de arme și muniții convenționale excedentare din depozite.

Descriere

Consolidarea succesului etapei anterioare, care a cuprins distrugerea unui total de 78 366 de arme (45 275 în Serbia și 33 091 în Croația) și, pentru a reduce și mai mult numărul de SALW excedentare deținute de instituțiile statului și de civili și pentru a diminua astfel riscul de turnare a acestor arme sau al comerțului ilicit cu acestea, proiectul va elimina până la 165 000 de SALW prin desfășurarea mai multor activități de distrugere în:

- Albania (până la 120 000 de unități)
- Bosnia și Herțegovina (până la 4 500 de unități)
- Kosovo (*) (până la 2 500 de unități)
- FYROM (până la 1 500 de unități)
- Republica Moldova (până la 2 500 de unități)

— Muntenegru (până la 4 000 de unități)

— Serbia (până la 30 000 de unități)

În Albania, succesele obținute în eliminarea munițiilor excedentare deținute de Ministerul Apărării trebuie coroborate cu distrugerea de SALW, în special având în vedere dimensiunea depozitelor excedentare și provocarea reprezentată de asigurarea securității acestora. În Serbia, succesele obținute în temeiul Deciziei 2010/179/PESC a Consiliului trebuie consolidate prin eliminarea în continuare a armelor excedentare și confiscate, fiind totodată esențială inițierea de acțiuni similare în alte țări pentru a reduce semnificativ riscul proliferării armelor excedentare și al traficului ilicit cu acestea. În plus, proiectul va cuprinde distrugerea de explozivi excedentari și confiscați și a munițiilor SALW deținute de ministerele de interne, precum și de ministerele apărării.

Rezultatele proiectului/indicatori de punere în aplicare:

Proiectul va avea drept rezultat o scădere semnificativă a vulnerabilităților de proliferare a SALW prin reducerea numărului de arme de calibru mic și armament ușor excedentare și confiscate, a explozivilor și munițiilor deținute în depozite din Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo (*), Republica Moldova, Muntenegru, Serbia și FYROM:

— un total de până la 165 000 de unități de arme convenționale distruse;

— un total de până la 12 442 unități de muniții și explozivi cu risc de proliferare demilitarizate și distruse.

3.3. Îmbunătățirea marcării, urmăririi și înregistrării SALW

Obiectiv

Îmbunătățirea capacităților de marcarea și urmărire prin furnizarea de sprijin pentru crearea sau consolidarea sistemelor electronice existente de înregistrare și evidență a armelor din Europa de Sud-Est.

Descriere

Această parte a proiectului sprijină consolidarea statului de drept efectiv, limitarea, înregistrarea și măsurarea cantităților și cererii de SALW. Proiectul este conceput în conformitate cu și, prin urmare, va consolida punerea în aplicare a Programului de acțiune al ONU, a Instrumentului internațional de urmărire, a Protocolului ONU privind armele de foc și a Directivei 91/477/CEE a Consiliului, precum și a Poziției comune 2008/944/PESC a Consiliului prin îmbunătățirea capacității statelor din Europa de Sud-Est privind marcarea, urmărirea și evidența armelor, axându-se în special pe capacitățile autorităților naționale de a ține evidența armelor legale aflate în posesia civililor prin sprijinirea consolidării și digitalizării acestor sisteme. În același timp, va fi îmbunătățită capacitatea privind marcarea, urmărirea și analiza balistică a armelor.

Proiectul va acorda atenție asigurării coerenței și complementarității activităților ONU și ale UE, în cadrul programelor naționale, regionale și tematice, iar toate activitățile desfășurate în cadrul acestui obiectiv vor urmări un înalt nivel de sinergie și complementaritate cu inițiativele Interpol (iARMS) și Europol în acest domeniu.

Proiectul va sprijini consolidarea capacităților privind marcarea, urmărirea și evidența SALW în Europa de Sud-Est printr-un mix de formări și asistență la nivel tehnic, consolidate prin analiză normativă și instituțională:

— Albania: proiectul va furniza sprijin poliției naționale albaneze în elaborarea și punerea în aplicare a unui registru electronic central al armelor prin proiectarea sistemului, achiziționarea și instalarea hardware-ului necesar, precum și furnizarea de formare pentru personal;

— Bosnia și Herțegovina: proiectul va sprijini Agenția de Stat pentru Investigații și Protecție (SIPA) în continuarea eforturilor și rezultatelor sale privind consolidarea neproliferării SALW prin îmbunătățirea capacităților tehnice în investigarea și aplicarea controlului SALW.

— FYROM: proiectul se va desfășura în cooperare cu autoritățile naționale pentru a consolida în continuare sistemul existent de înregistrare a armelor prin actualizarea software-ului în sensul includerii armelor deținute de forțele de securitate și prin formarea în continuare a personalului privind ținerea evidenței armelor de foc conform legislației;

- Kosovo (*): proiectul se va desfășura în cooperare cu serviciul poliției din Kosovo în vederea elaborării unor proceduri standard de operare și în vederea furnizării de formare privind punerea în aplicare a acestora. În același timp, proiectul va urmări delimitarea structurii comerțului ilicit cu SALW prin cooperare cu autoritățile relevante în vederea identificării domeniilor majore de risc;
- Serbia: proiectul va sprijini sporirea capacităților tehnice ale laboratorului balistic al Ministerului de Interne privind marcarea și urmărirea armelor și munițiilor prin achiziționarea de echipamente specializate și furnizarea de formare;

La nivel regional:

- proiectul va sprijini crearea unei rețele a experților în materie de arme de foc la nivel regional în Europa de Sud-Est și va organiza până la șase ateliere regionale pentru sporirea schimbului de cunoștințe;
- rețeaua va fi sprijinită de o platformă online pentru facilitarea schimbului de cunoștințe și informații;
- SEESAC va asigura o legătură strânsă cu Conflict Armament Research (CAR), pentru a facilita schimbul de informații privind armele ilicite între SEESAC, rețeaua regională a experților în materie de arme de foc și proiectul iTrace al CAR.
- se va desfășura un studiu de fezabilitate care să identifice posibilitățile legale și tehnice pentru un schimb mai strâns și mai instituționalizat de date balistice și referitoare la urmărire.

Rezultatele proiectului/indicatori de punere în aplicare:

- introducerea unui registru electronic centralizat al armelor în Albania;
- ameliorarea capacităților tehnice ale Agenției de Stat pentru Investigații și Protecție din Bosnia și Herțegovina privind urmărirea și investigarea SALW și a munițiilor aferente;
- actualizarea registrului electronic al armelor din FYROM pentru a include armele deținute de forțele de securitate; formarea a cel puțin 25 de membri ai personalului cu privire la noile dispoziții;
- elaborarea unor proceduri standard de operare privind marcarea, urmărirea și evidența SALW pentru poliția din Kosovo (*); finalizarea unui studiu care identifică structura comerțului ilicit;
- ameliorarea capacităților tehnice ale laboratorului balistic al Ministerului de Interne din Serbia privind urmărirea armelor și munițiilor;
- crearea și punerea în funcțiune a unei rețele regionale a experților în materie de arme de foc; desfășurarea a șase ateliere de lucru;
- crearea unei platforme online pentru a facilita schimbul de cunoștințe și informații în cadrul rețelei regionale a experților în materie de arme de foc;
- consolidarea schimbului de informații între SEESAC, rețeaua regională a experților în materie de arme de foc și proiectul iTrace.
- finalizarea unui studiu de fezabilitate privind conectarea sistemelor de înregistrare.

3.4. Cooperarea regională privind sensibilizarea, schimbul de informații și transferul de cunoștințe

Obiectiv

Sporirea în continuare a capacității de a combate amenințarea reprezentată de SALW și munițiile aferente în Europa de Sud-Est prin promovarea și facilitarea schimbului de cunoștințe, schimbului de informații și sensibilizării printr-o cooperare regională mai strânsă.

Descriere

Proiectul va spori capacitatea comisiilor naționale pentru SALW și a instituțiilor naționale implicate în controlul armelor prin furnizarea de asistență tehnică și dezvoltarea capacităților, facilitându-se în același timp schimbul de informații. Proiectul se va desfășura în strânsă cooperare cu instituțiile în vederea identificării nevoilor acestora și a dezvoltării instrumentelor de sprijin necesare pentru a le permite să-și consolideze în continuare capacitățile de control al armelor convenționale și al munițiilor aferente. În același timp, proiectul va institui și va facilita un proces de schimb de informații la nivel regional care va reuni reprezentanți ai comisiilor naționale pentru SALW și ai instituțiilor implicate în controlul armelor pentru a spori cooperarea regională și schimbul de cunoștințe. Procesul de schimb de informații la nivel regional va consta în:

- reuniuni regionale formale ale comisiilor naționale pentru SALW de două ori pe an;
- colectarea formalizată a lecțiilor învățate privind controlul SALW în Europa de Sud-Est;
- elaborarea unui compendiu al legislațiilor naționale din Europa de Sud-Est privind SALW, a unor note de informare și a altor produse de difuzare a cunoștințelor necesare pentru o punere în aplicare eficace a controlului SALW;
- elaborarea unui studiu regional privind impactul SALW asupra violenței domestice și bazate pe gen;
- dezvoltarea unei platforme online de schimb de informații și a unui portal de internet care vor permite schimbul periodic de cunoștințe și experiență privind proiectele, activitățile și intervențiile referitoare la controlul SALW;
- facilitarea schimbului bilateral de informații prin organizarea de vizite de studiu și de schimburi între experți.

Colectarea formalizată a lecțiilor învățate și crearea unei baze de cunoștințe care va spori în continuare capacitatea țărilor din Europa de Sud-Est de a proiecta, conceptualiza și pune în aplicare activități privind controlul SALW, făcându-le totodată exportatori de cunoștințe către alte regiuni. Experiența considerabilă din Europa de Sud-Est astfel dobândită va fi utilă și în alte părți ale lumii.

Rezultatele proiectului/indicatori de punere în aplicare:

sporirea cooperării regionale privind combaterea amenințării reprezentate de acumularea la scară largă și traficul ilicit de SALW și muniții aferente prin:

- organizarea unui număr de până la șase reuniuni formale ale comisiilor SALW;
- facilitarea schimbului bilateral de cunoștințe și informații;
- elaborarea de strategii naționale privind SALW, după caz;
- furnizarea de cursuri de formare la nivel național și consolidarea capacităților pe baza unei evaluări a nevoilor;
- sporirea sensibilizării cu privire la impactul SALW asupra violenței domestice și bazate pe gen prin elaborarea și promovarea unui studiu regional.

sporirea capacității comisiilor naționale pentru SALW și a altor instituții implicate în controlul armelor prin:

- crearea unei platforme de schimb de informații;
- publicarea unui compendiu al legislațiilor privind controlul armelor și formalizarea colectării lecțiilor învățate privind controlul SALW în Europa de Sud-Est;
- furnizarea de consiliere tehnică.

3.5. Campanii de colectare și de sensibilizare

Obiectiv

Sporirea securității și reducerea amenințării traficului ilicit de SALW și muniții aferente prin:

- sprijinirea colectării de arme ilegale și nedorite, dispozitive explozive, materiale de artilerie și muniții aferente deținute de populația din țările din Europa de Sud-Est;
- furnizarea de asistență în legalizarea armelor aflate în posesia civililor prin înregistrarea acestora;
- sensibilizarea cu privire la pericolele reprezentate de posesia de arme ilicite.

Descriere

În prima etapă a proiectului (Decizia 2010/179/PESC a Consiliului), în Croația s-a desfășurat pe durata unui an și jumătate o campanie de colectare și de sensibilizare care a dus la colectarea a 1 753 de arme, 16 368 de arme cu fragmentare ilicite, 818 153 de muniții și 620 kg de exploziv și la sporirea sensibilizării publicului. În Serbia, o campanie inovatoare de sensibilizare care a utilizat o platformă online a ajutat SEESAC să colecteze informații importante cu privire la atitudinile prevalente și la prezența SALW. Pe baza lecțiilor învățate din aceste campanii, a doua etapă a proiectului se va axa pe trei linii de acțiune care se sprijină reciproc:

- proiectarea și punerea în aplicare a campaniilor de colectare care se vor baza pe acțiuni de sensibilizare specifice pentru a difuza în mod adecvat detalii legate de legalizarea și predarea voluntară a armelor de foc ilegale;
- elaborarea și punerea în aplicare a unor activități de sensibilizare privind pericolele reprezentate de posesia de explozivi, arme de foc și muniții ilicite;
- utilizarea de instrumente inovatoare cum ar fi externalizarea spre public pentru a identifica posesia ilegală a armelor de foc și a sensibiliza populația cu privire la amenințarea reprezentată de armele ilicite.

Rezultatele proiectului/indicatori de punere în aplicare:

Proiectul va spori securitatea în Europa de Sud-Est reducând posesia ilicită de arme a populației:

- reducerea numărului de arme, materiale de artilerie, muniții și dispozitive explozive aflate în posesia civililor;
- sporirea sensibilizării prin proiectarea și punerea în aplicare de campanii în cel puțin șase țări.

4. Beneficiari

Beneficiarii direcți ai proiectului vor fi instituțiile naționale responsabile cu controlul SALW în Europa de Sud-Est. În ceea ce privește gestionarea depozitelor, ministerele apărării din Bosnia și Herțegovina, Republica Moldova, Muntenegru, FYROM, precum și ministerele de interne din Kosovo (*), Republica Moldova, Serbia și FYROM vor beneficia de dezvoltarea capacităților și de îmbunătățirea infrastructurii legate de depozite. Beneficiarii direcți ai eforturilor de reducere a depozitelor vor fi ministerele de interne din Bosnia și Herțegovina, Kosovo (*), Republica Moldova, Muntenegru, Serbia și FYROM, precum și ministerele apărării din Albania, Bosnia și Herțegovina, FYROM și Republica Moldova. Beneficiarii direcți ai capacităților sporite pentru marcarea, urmărirea și evidența SALW vor fi ministerele de interne din Albania, FYROM, Kosovo (*) și Serbia, precum și Agenția de Stat pentru Investigații și Protecție din Bosnia și Herțegovina, în timp ce ministerele de interne rămase vor profita de beneficiile rețelei experților în materie de arme de foc la nivel regional. În final, comisiile naționale pentru SALW și alte instituții responsabile cu controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor în Europa de Sud-Est vor beneficia de formare și schimb de informații, precum și de cooperarea regională.

Activitățile propuse sunt pe deplin conforme cu prioritățile naționale privind controlul SALW și au fost aprobate de autoritățile naționale relevante de control al SALW, demonstrând sprijinul și angajamentul acestora pentru obținerea de rezultate ale proiectului.

Populația generală a țărilor din Europa de Sud-Est și din UE expusă riscului proliferării la scară largă a SALW vor beneficia în mod indirect de pe urma acestui proiect odată cu diminuarea riscului.

5. Vizibilitatea UE

SEESAC va lua toate măsurile corespunzătoare pentru a face public faptul că acțiunea a fost finanțată de Uniunea Europeană. Aceste măsuri vor fi luate în conformitate cu Manualul Comisiei privind comunicarea și vizibilitatea pentru acțiunile externe ale UE, elaborat și publicat de Comisia Europeană. SEESAC va asigura astfel vizibilitatea contribuției UE printr-o strategie de marcă (branding) și publicitate adecvate, evidențiind rolul Uniunii, asigurând transparența acțiunilor sale și sensibilizând publicul cu privire la motivele adoptării deciziei, precum și cu privire la sprijinul acordat de Uniune pentru decizie și la rezultatele acestui sprijin. Materialele produse de acest proiect vor afișa în mod clar drapelul Uniunii, în conformitate cu orientările Uniunii privind utilizarea și reproducerea corespunzătoare a drapelului.

Dat fiind că activitățile planificate variază în mare măsură în privința domeniului de aplicare și a naturii lor, se vor utiliza o serie de instrumente de promovare, inclusiv mass-media tradițională, site internet, mijloace de comunicare sociale, materiale informative și de promovare inclusiv grafică pe calculator, broșuri, buletine informative, comunicate de presă și altele, după caz. Publicațiile, evenimentele publice, campaniile, echipamentele și lucrările de construcții achiziționate în cadrul proiectului vor purta o marcă în consecință. Pentru a amplifica și mai mult impactul prin sensibilizarea diferitelor guverne naționale și a publicului, a comunității internaționale, a mass-mediei locale și internaționale, fiecare dintre grupurile vizate de proiect va fi abordat utilizându-se limba corespunzătoare.

6. Durată

Pe baza experienței punerii în aplicare a Deciziei 2010/179/PESC a Consiliului și ținând seama de sfera de aplicare regională a proiectului, numărul beneficiarilor, precum și de numărul și complexitatea activităților planificate, intervalul de punere în aplicare este de 36 de luni.

7. Cadrul general

Punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a acestei acțiuni este încredințată SEESAC, inițiativa regională care se desfășoară sub mandatul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare și al Consiliului de Cooperare Regională, succesor al Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est. SEESAC este brațul executiv al Planului regional de punere în aplicare privind combaterea proliferării armamentului ușor și a armelor de calibru mic (SALW) și ca atare acționează ca punct focal pentru toate chestiunile legate de SALW din regiunea de sud-est a Europei (SEE).

SEESAC va deține responsabilitatea generală pentru punerea în aplicare a activităților de proiect și răspunderea pentru punerea în aplicare a proiectului. Durata proiectului este prevăzută a fi de trei ani (36 de luni), iar bugetul total estimat al proiectului este de 14 335 403 EUR cu o cofinanțare asigurată de Norvegia.

8. Parteneri

SEESAC va pune direct în aplicare acțiunea în strânsă cooperare cu ministerele apărării din Albania, Bosnia și Herțegovina, Republica Moldova, Muntenegru, FYROM, cu ministerele de interne din Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo (*), Republica Moldova, Muntenegru, Serbia, FYROM și Agenția de Stat pentru Investigații și Protecție din Bosnia și Herțegovina, precum și cu comisiile naționale pentru SALW din Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo (*), Republica Moldova, Muntenegru, Serbia și FYROM.

Această acțiune face parte dintr-un program mai larg de control al armelor în Balcanii de Vest și este completată de un proiect privind controalele exporturilor de arme, finanțat de Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Norvegiei și de Programul de dezvoltare a capacităților pentru gestionarea depozitelor de arme în Republica Serbia (CASM). Bugetul total estimat al programului este de 14 335 403 EUR, iar contribuția Uniunii, care se ridică la 5 127 650 EUR, acoperă până la 35,77 % din bugetul total estimat. Contribuția Norvegiei se ridică la un total de 411 689 EUR (3 140 000 NOK, potrivit ratei operaționale de schimb a ONU pentru luna iunie 2013), care acoperă 2,87 % din bugetul total al programului. Contribuția beneficiarului se ridică la un total de 61,36 % din bugetul total al programului.

9. Raportare

Raportarea, descriptivă precum și financiară, acoperă întreaga acțiune descrisă în acordul relevant specific cu privire la contribuție și în bugetul aferent, indiferent dacă această acțiune este finanțată integral sau cofinanțată de Comisie.

Trimestrial, se prezintă rapoarte intermediare descriptive pentru a înregistra și a monitoriza progresele către obținerea de rezultate esențiale.

10. Bugetul estimat

Costul total estimat al proiectului finanțat din partea Uniunii este de 5 127 650 EUR.